

**Avgvstini Barbosæ, V. I. D. Lvsitani, Protonotarii
Apostolici, & sacrae Congregationis Indicis Consultoris,
Nvnc Electi Episcopi Vgentini, Tractatvs De Canonicis, Et
Dignitatibvs, Aliisque ...**

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1658

36 Canonici in Capitulo quomodo sedere debeant, & quid in Episcopo,
Vicario, & Protonotario Canonicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98570)

CAPVT XXXVI.

Canonici in Capitulo quo loco sedere debeant? & quid in Episcopo, Vicario, & Protonotario Canonici?

SVMMARIVM.

- 1 *Canonicus semper cum suo habitu Canonicali in Capitulo, prout in choro modestè, & cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur.*
- 2 *Episcopus, qui ut Canonicus in Capitulo assistit, quo loco sedere debeat? ostenditur, & numeris seqq.*
- 3 *Episcopus titularis Canonicus debet in Ecclesia vti habitu ordinario, quo vivuntur Episcopi in Romana Curia.*
- 4 *Episcopus titularis Canonicus debet precedere omnibus aliis Canonici eiusdem Ecclesie, & sedere in primo stallo supra omnes.*
- 5 *Episcopo titulari Canonicatum obtinenti precedentia competit in choro, Capitulo, & processionibus, aliisque actibus supra omnes eiusdem Ecclesie Dignitates, & Canonicos.*
- 6 *Episcopus Canonicus an debeat in Capitulo suffragium sicut ceteri Canonici.*
- 7 *Vicarius Episcopi quando tanquam Canonicus in Capitulo assistit, debet in proprio loco sedere.*
- 8 *Vicario Capituli Sede vacante precedit prima Dignitas post Episcopum non verò alij Canonici, siue Dignitates secundarie.*
- 9 *Argumentum valet à Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli Sede vacante.*
- 10 *Vicarius Capituli Sede vacante si fuerit Canonicus, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus antiquioribus non precedendo.*
- 11 *Canonicus Protonotarius Prælatitio habitu indutus ad Capitulum accedere non debet, nec in eo recipiendus est.*

CANONICVS semper cum suo Canonicali habitu in Capitulo, prout in choro modestè, ac cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur, iuxta ea quæ latè notauimus sup. cap. 18. à num. 32.

Sed est satis controuersum quo in loco sedere debeat Episcopus, qui ut Canonicus in Capitulo assistit: quidam enim existimarunt illum statim post præsentem debere sedere, Barbof. de Canonic. & Dignitatib.

alij verò putarunt quòd sedere debet in propria sede, apparata tamen, & ornata. Nonnulli denique protulerunt sedere debere tanquam talem Canonicum in loco, seu stallo in quo sederet si Episcopus non esset; ut videre est per gloss. verb. *Prælati in cap. à collatione* 12. de appellat. numer. 6. vbi Gemin. numer. 6. Cassan. in *Catalogo gloria mundi* p. 4. consid. 45. Dec. conf. 160. num. 1. Mandos. conf. 99. numer. 3. Capyc. decif. 27. num. 26. Verali. decif. 307. numer. 1. & 2. Felin. in rub. de maior. numer. 9. Abb. in cap. postulasti sub numer. 8. de concess. præbend. Boët. de auctor. magni consilij numer. 65. Anna sing. 6. Flau. Amend. in addit. ad Vincent. de Franchif. decif. 138. numer. 1. 2. & 3. Euerard. in topicis loco de tanquam, num. 9. vers. sexto facit, Aloyf. Ricc. in praxi rer. fori Eccles. resol. 399. numer. 7. in 2. edit. Ioan. Andr. de Georg. alleg. 35. num. 9. Mastril. Sicilia decif. 130. numer. 33. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 106. à numer. 9 & cap. 98. numer. 38. vbi de Auditore Rotæ, vel Consilij facto Episcopo cum retentione officij, quòd retineat suum locum, licet extra Rotam alios præcedat, Hermosil. in addit. ad Greg. Lop. ad glos. 2. prol. part. 5. num. 63. nouissimè Mich. Fertus in tract. de precedent. Eccles. q. 27. num. 2. cum seqq. Hieronym. Venero y Leyua in examine Episc. lib. 4. cap. 29. numer. 28. Lotter de re benefic. lib. 1. q. 15. numer. 2. cum seqq. & q. 16. num. 104. & 105. nouissimè Alzedo de præstantia Episcopali. Dignitatis, parte 2. cap. 1. num. 56. vbi ex Nicol. Mil. in repert. verb. Episcopus in dubio, subdit quòd quando est in Capitulo, semper præsumitur adesse ut Prælati, non ut Canonicus, Menoch. de arbitr. casu 68. numer. 23. & conf. 51. num. 43. & conf. 902. num. 72. cum seqq. Ioan. Franc. de Pont. conf. 14. num. 50. & 65. Curia Philip. part. 1. §. 1. verb. Cabildo. numer. 4. Fabius de Anna conf. 122. num. 20. cum seqq. Scacc. de appellat. lib. 3. cap. 298. num. 92. Anell. Amat. conf. 30. n. 4. cum seqq. tom. 1. Rot. dec. 288. num. 2. p. 2. recentior. Seraphin. decif. 437. num. 4. vbi ait quòd licet in Episcopo, qui est Episcopus Ecclesie illius Capituli, feruetur ut sedeat post illum, qui præest Capitulo, ut per Abb. in cap. postulasti, n. 8. de concess. præb. Felin. in rub. de maior. & obed. col. 2. in fine, tamen id est speciale quando est Episcopus illius Capituli, alioquin debet sedere in loco Canonicali, & nouissimè Theodos. de Rubeis singul. Rotæ tom. 2. p. 4. tit. de precedentis Protonotariis. n. 10. p. 488. ait Auditore Rotæ si fiat Episcopus cū retentione Auditoratus, & post promotionē Rotam adeat, non præcedere uti Episcopum, sed suū locū retinere iuxta antiquitatē Auditoratus, licet extra Rotam præcedat omnes Auditores, ut est videre in capellana Papæ, & nouissimè quæstionem & materiam examinat D. Alex.

Alex. Victor. Sereniss. Magni Ducis Hetruriae Auditor in informatione in causa Florentina Præcedentiæ pro Illustriss. D. Francisco Venturio Episcopo S. Seueri Archidiacono contra Reuerendiss. D. Horatium Quaratesium Vicarium generalem & Archipresbyterum Florentium, impressa Florentiæ anno 1632.

3 Quicquid tamen inuoluant præcitati Doctores non distinguentes casum à casu de Episcopo qui simul est Canonicus in sua propria Ecclesia, & de Episcopo titulari, qui est Canonicus in aliena Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, iuxta resoluta per Amendol. in addit. ad Vincent. de Franchis decis. 138. num. 2. ubi dicit communem illam resolutionem esse intelligendam ubi Canonicatus esset Dignitati Episcopali annexus. Quare cum in Ecclesia Compostellana Episcopus Bruscia, in partibus infidelium obtinuerit Canonicatum, & dubitatum fuerit in quo loco sedere deberet, & quo habitu uti debeat in Ecclesia, proposito huiusmodi dubio in S. Rituum Congregatione respondit ratione Episcopatus posse, & debere uti habitu ordinario, quo utuntur Episcopi in Romana Curia, idest, Rochetto supra subтана, & mantelletto violacei coloris, & debere præcedere omnibus aliis Canonicis eiusdem Ecclesiæ, & sedere in primo stallo supra omnes, ut fit, & seruatur Romæ simili casu veniente in tribus Ecclesiis Patriarchalibus, Sancti Ioannis, Sancti Petri, & Sanctæ Mariæ Maioris, & ita censuit, & declarauit, & in Ecclesia Compostellana seruari mandauit sub die 11. Iulij 1617. & de hac obseruantia in prædictis Ecclesiis Patriarchalibus testatur Sigism. Scacc. de appellat. q. 8. num. 60. in fine. Et deinde eadem S. Congreg. sub die 13. Nouembris 1621. in vna Calaritana in Sardina, censuit Episcopo titulari, qui in Calaritana Ecclesia Canonicatum obtinet, in choro, Capitulo, & processionibus, aliisque actibus supra omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos præcedentiam competere. Et nouissimè eadem S. Congregat. Concil. in Florent. 24. Iulij 1632. declarauit Episcopum titulare habentem in Cathedrali subesse cum aliis Canonicis visitationi sui Episcopi.

6 An autem Episcopus titularis Canonicus in Capitulo habeat suffragia sicut ceteri? fuit aliquando dubitatum, inueni tamen Hieron. Vener. d. cap. 29. num. 30. dicentem, quod tunc habet vnum suffragium sicut vnus de Capitulo, licet magis ponderatium propter eius auctoritatem, & num. 31. subdit quod seruanda est consuetudo, vel statutum cuiusque Ecclesiæ, an debeat vincere sententia illa, pro qua suffragium tulit Episcopus, si paria sint suffragia; quod ex Celso Hugone conf. 28. incip. Viso puncto, & facti, num. 8. tenet Alzed. d. p. 2. cap. 1. n. 57. addit quoque Hier. Vener.

ubi supra num. 32. Decanum, vel caput illius Capituli debere proponere, & resolvere etiam quando Episcopus assistit in Capitulo tanquam Canonicus, petita tamen, cum debita vrbantate licentia ab Episcopo eum salutando. Quid in Episcopo loci circa collationes beneficiorum? Vide supra c. 14. num. 7. & 8.

Vicarius verò Episcopi & simul Canonicus, ubi tanquam Canonicus in Capitulo assistit, debet in proprio loco sedere, Abb. conf. 21. vol. 1. Grilenzon. conf. 121. n. 5. Barbat. de præstantia Card. num. 32. in 1. quæst. Pauin. de potest. Capituli Sede vac. 2. p. q. 10. vers. an autem, Anton. de Prætis de iurisd. Episcopi, cap. 6. num. 52. Capyc. decis. 27. num. 27. Rimin. sen. conf. 93. num. 31. Mellin. de præcedentia vicariarior. cap. 6. num. 8. Verall. decis. 307. num. 5. p. 1. Sbroz. de officio Vicarij lib. 2. q. 25. num. 17. Gratian. discept. forens. cap. 11. ex num. 1. Nauar. conf. 2. in princ. & in fine, de offic. Vicar. Menoch. de arbitr. casu 68. num. 23. & conf. 51. num. 43. & num. 156. Seraph. decis. 437. num. 5. Rot. decis. 228. num. 2. p. 2. recent. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 16. à num. 63. nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 34. numer. 15. Mellid. de præced. cap. 6. numer. 8. S. Congregat. Rituum in vna Ampuriens. 7. Decembris 1630. & in alia Acernens. 21. Iunij 1632. censuit Vicarium generalem in habitu, Canonicali in choro stare, sedere, & incedere in loco sua receptionis, & non supra alios prius receptos de Capitulo, in habitu verò vicariati stare, sedere & incedere debere supra omnes alios, etiam supra primam Dignitatem, sed non lucrari hoc casu distributiones, & sic præcedit Archidiacono, Cassan. in catal. gloriæ mundi 4. confid. 46. Boër. de auctor. magni consil. num. 77. Paul. Fufc. de visitat. lib. 1. cap. 2. num. 19. Sbroz. d. lib. 2. quæst. 25. nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 34. num. 14. Vide supra cap. 18. num. 32. Quicquid dicant Marta voto 101. n. 2. & Mastril. Siciliæ decis. 130. n. 34. nam Lotter. d. lib. 1. q. 16. num. 65. dicit quod Canonicus Vicarius tanquam Vicarius incedens, siue præfens sit Episcopus, siue absens, debet sedere in prima Sede ratione suæ locum tenentia, & præcedere omnibus Canonicis, & Capitulo tam in actibus in quibus interuenit cū actiuitate suæ iurisdictionis, quam in omnibus aliis indifferentibus, & promiscuis præcedendo ipsum Archidiaconum, & Archipresbyterum, ut reprobat duobus consiliis 51. & 52. Menochij, respondit Robufter. apud Gratian. discept. 111. ex numero 23. Vtrum valeat consuetudo quod Archidiaconus præcedat Vicario generali Episcopi? quæstio dubia, in qua Abb. conf. 21. non valere contendit; sed contrarium, immò valere talem

talem consuetudinem melius sustinent Casan. d. p. 2. consid. 46. in fine, ubi testatur consuetudinem esse in ciuitate Heduen. quod Archidiaconus, vt omnes antiquiores præcedant Vicario, officiali Episcopi. Corn. cons. 19. ubi tenet & per efficacissimas rationes valere ait consuetudinem ad fauorem Archidiaconi Perusini, Menoch. cons. 51. & 275. Marcell. Vulpe d. cap. 34. num. 17.

8 De Vicario Capituli Sede vacante, poterit in Capitulo assistere eodem modo, quo potest Episcopus Sede plena, secundum ea quæ resoluimus sup. cap. 33. dicendum existimo illi præcedere Archidiaconum, vel ubi non est Archidiaconus aliam Dignitatem primam post Episcopum, siue illa Dignitas vocetur Decanatus, siue Præpositura, siue Prioratus, aut alio quocunque nomine, non autem illi præcedere alios Canonicos, seu Dignitates secundarias, sic post plures DD. resoluit Sbroz. de Vicario Episcopi. lib. 2. q. 25. num. 20. quem sequutus fui de offic. & potest. Episcopi p. 3. alleg. 54. num. 167. & ita de mense Septembris 1630. fuit resolutum à Sacra Congregat. Rituum in vna Assisen. Ratio autem quare prima Dignitas præcedat Vicario Capitulari, potest esse, quia sicut se habet Vicarius Episcopi ad Episcopum, ita regulariter se habet Vicarius Capituli ad Capitulum, Sbroz. loco citato Sed Episcopus præcedit Vicario suo, ergo æquum est vt saltem prima Dignitas Capituli præcedat Vicario eiusdem Capituli, quæ tanquam caput præsentat, & continet eminenter totum corpus Capituli, c. legimus, iuncta glos. verb. continetur 93. distinct. Quoad alias verò Dignitates, & Canonicos ex ea ratione non præcedunt Vicario Capitulari, quia sicut Vicarius Episcopi facit idem consistoriū, & reputatur vna eademque persona cum Episcopo, ita ut ab eo ad Episcopum appellatio non detur, c. Romana, de appellat. cum appellatio de necessitate facienda sit ab inferiori ad superiorem, non autem à pari ad parem, neque ab eodem ad se ipsum, cap. anteriorum, §. illo videlicet 1. q. 6. ita & Vicarius Capituli reputatur vna & eadem persona, & facit vnum, & idem tribunal cum Capitulo, ita ut ab eo ad Capitulum tanquam à pari ad parem, vel ab eodem ad se seipsum appellatio non admittatur, regulariter enim valet argumentum à Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli, & è conuerso, Sbroz. de officio Vicarij lib. 3. q. 32. Ego ipse d. part. 3. alleg. 54. num. 171. sed singuli Canonici non reputantur vna & eadem persona cum Capitulo, neque ipsum repræsentant, cum aliud sit ali-quod corpus, siue vniuersitas quæ est persona ficta, & aliud singulares eiusdem, quæ sunt personæ veræ, l. in tantum, §. vniuersitatis, ff. de rerum diuis. Ergo non debent præcedere Vicario, quæ non singulorum, sed totius Capituli gerit vices, parèmq; imò eandem potestatem exercet. Intellige in Vicario Capituli non Canonico, nam si Canonicus fuerit, debet sedere in loco proprio sui Canoniciatus, antiquioribus non præcedendo. Ratio est, quia in Capitulo non consideratur vt Vicarius, sed vt Canonicus, neque est Dignitas pertinet ad Capitulum, & consequenter non debet causare mutationem loci, vt in puncto resoluit Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. d. resolut. 599. per tot. in 2. edit.

Canonicus Protonotarius prælatio habitus induit cum tanquam extraneus reputetur, ad Capitulum accedere non poterit, nec ibi recipiendus erit, vt colligitur ex declaratione quadam S. Rituum Congregat. in vna Asculana Apulia 6. Marty 1510. Vide supra cap. 18. num. 34. cum segg.

Plura alia de præcedentia Canonicorum in Ecclesia, choro, & processionibus, vide sup. cap. 18. per tot.

CAPVT XXXVII.

Canonicus quis vocem in Capitulo habeat?

SUMMARIVM.

- 1 Canonici per solam Canonicatum asequutionem perfecte quasita sunt omnia iura Canonicalia.
- 2 Canonici per solam Canonicatum asequutionem statim dicuntur de Capitulo, licet non sint in Sacris.
- 3 Canonici soli, qui in Sacris saltem Subdiaconatus Ordine sunt constituti, vocem habent in Capitulo in electionibus, & communibus tractatibus.
- 4 Canonici, qui non sunt in sacris, nec vocem consultiuam, nec assistentiam, neque se-dem in Capitulo habent.
- 5 Capitulo vocem alicui, qui non sit in Sacris, concedere non potest.
- 6 Canonicus, qui non sit in Sacris, non potest vocem in Capitulo præscribere, aut aliquo pacto acquirere.
- 7 Canonici habentes vocem in Capitulo non ratione Canonie, sed priuilegio, statuto, fundatione, vel consuetudine, licet Subdiaconi non sint, vocem in Capitulo habent.
- 8 Canonicus supernumerarius vocem in Capitulo habet, quem mandauit Papa recipi derogato certo numero cum plenitudine iuris Canonicalis.